עין משפם

גר מצוה

:635

יו"ד שם:

ב ג מיי׳ שם הלכה יג: ג ד מיי׳ פט״ז מהלי איסורי ביאה הלכה ג

סמג לאון קיט טוש"ע אה"ע סימן ה סעיף ב: ד ה מיי פ"ז מהלי

יו"ד סימן שלא: ה ו ז מיי שם פ"ו הלכה

ו. אָם אַדניו יָתֵן לוֹ 1.

אָשָׁה וְיִלְדָה לוֹ בָנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וִילְדֶיהָ בָנוֹת הָאִשָּׁה וִילְדֶיהָ

תהיה לאדניה והוא יצא

. 2. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה

2. ייבוג ביון די ייבוג אַלְ אָלְמָנָה וּנְרוּשָׁה וְוֵרַע אַין לָה וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהְ בְּעוּרָיהָ מִלְּחָם אָבִיהְ תֹאַבל וְכָל וְר לֹא יִאבל תַאבל וְכָל וְר לֹא יִאבל

בּוּ: ויקוּא כביג 3. תּוֹשֶׁב וְשֶׂבִיר לֹא יֹאבַל בּוֹ: שמות יב מה

יאבַל בו. שמות יב מוו 4. וְכָל זְר לֹא יֹאבַל קֹדֶשׁ תוֹשַב כֹּהַן וְשְׁבִיר לֹא יֹאבַל קֹדֶשׁ: ויקרא כב י

5. אִישׁ אִישׁ מְזֶרֵע אַהְרֹן

וְהוּא צְרוּע אוֹ זְב בַּקֶּרְשִׁים לֹא יאכַל עַד בַּקָּרְשִׁים לֹא יאכַל עַד

בָּקֶּוְ טָּם יִּאָי אַבְּּרְל אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנּגַעַ בְּכְל טְמֵא נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר

תצא ממנו שכבת זרע:

שמוח כא ד

ויקרא כב יג

תרומות הלכה י טור

אב מיי פיין שם הלי י

סמג לאוין

'סרושיו ד., ב) ועי׳ תום׳ לעיל כב: ד"ה בו ותום׳ ב"ב ד"ה בוז. ג) ולעיל כב: וש"נ ועמ"ש שס], ד) [לעיל סב:], ד) [לעיל מה.], ו) [מלשון והאדם ידע את חוה אשתו בראשית ד ועי׳ תוי״ט], ז) [ל״ל אליעזר ועי׳ תום׳ סוטה כד. סד״ה ורבי יונתן וע"ע תוס' מנחות יו: ד"ה מאי האכל], **ח**) חגיגה ד"ה מאי האכל], לקמן עב: עד., ט) זבחים פב: קדושין ד., נעי תוספות פסחים

הגהות הב"ח רש"י ד"ה הערל כהן (ה) ערל שמתו: (נ) ד"ה ואס נשר המקפת) תח"מ ונ"ב ס"ח שורש נשר המוקפת כו':

כח: ד"ה ערלו,

מוסף רש"י

אין לי אלא זרעה. אין לי שיעכב על בת כהן מלאכול בתרומה אלא זרעה מישראל. זרע זרעה ותנה מישונות, זו ע זו עד. מבין. שאם מת בנה ויש לו בן אף הוא מעכבה (קדושיו ד.). זרע פסול.

(קדושין ד.). זרע פסול. כגון ממול (שו). הדרן עלך אלמנה כל שנכרת הגיד. שונ אינו יורה קילוח זרע אלא שופך ושותת ואינו מוליד (דברים כג ב). איש איש. מורע אהרן והוא לרוע או זכ, לרבות הערל. שהוא כטמא שלא יאכל תרומה לפתנו שלנו ימכל מדינה אם כהן הוא (חגיגה ד:). תושב. האמור אלל תרומה, תושב כהן ושכיר לא יאכל קודש (קדושין ד.). זה קנוי קנין עולם. נרלע שמיושב אללו עד לו לע שנמיטב וזכנו עד היובל (זבחים פב:) עבד עברי הנרלע ביד כהן, ואעפ"כ אין גופו קנוי לו כשאר עבדים כנענים לאכול בתרומה (קדושין ד.). זה קנוי קנין שנים. עכד עכרי שעתיד לנחת בשביעית (זבחים פב:) שלח הגיע לו עדיין שש שניס (קדושין ד.). בא שכיר ולימד על תושב. דעל כרחך חד מינייהו לנרלע הוא דאתא, ומאחר שנכתבו שניהם משמעותא דנרלע מתושב אתים שהוא מיושב יותר מן הקנוי לשש שנים (שם).

הכי גרסינן ה"ד אילימא דדיימא מניה ולא דיימא מעלמא לריכא אבל דיימא מיניה אע"ג דדיימא נמי מעלמא בתר דידיה שדינן למימר דסיכול אלא לאו דדיימא נמי מעלמא: לא נ"ש. דאי דיימא מעלמא ליה. פי' דיימא מיניה שבא עליה בודאי ודיימא מעלמא למימר דסיכול אלא לאו דדיימא נמי מעלמא: מיניה ומעלמא דבתריה דידיה שדינן ליה: ומסני' בדלא דיימא כלל. מקמי הכי לאו מניה ולאו מעלמא הלכך איצטריך לאשמועינן דתאכל

דאמרינן בהך ביאה נתעברה: בני בנים הרי הן לבנים. בפ׳ הבא על יבמתו (לעיל סב:): כמאן כר"ע. מתניתין דקתני עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר: משום רבינו. רבי. ואע"ג דשמעינן . דפליג אדר"ע בפ' ר"ג (לעיל נב:) דאמר אין דברים הללו אמורים אלא לדברי ר"ע וליה לא ס"ל אפ"ה בעובד כוכבים ועבד מודה כדאמר בהחולד (לעיל מה.) עובד כוכבים לא תתחתן י ועבד לא תהיה קדשהי: כווא. כלי קטן כלומר ממזר שהוא גרוע: כדא. כלי חשוב כלומר כהן גדול:

הדרן עלך אלמנה

הערל. כהן ווי שמתו אחיו מחמת מילה: נשיהם ועבדיהם יאכלו. דהא משום ערלות וטומאה לא נפקי מכלל כהנים אלא דאינהו גופייהו מחסרי תהנתא: נשיהם. של פלוע דכא וכרות שפכה לא יאכלו דשוויוה חללה בביאתן שהרי נבעלה לפסול לה: ואם לא ידעה. לא בא עליה אחרי כן והיתה נשואה לו קודם לכן: ואם נשתייר מעטרה. שנכרת מעטרה ואילך כשר דהתם בישרא בעלמא הוא ולא גיד שאין גיד אלא מעטרה ואילך ללד הגוף. עטרה (כ) שורת בשר המקפת במקום המילה בגובה ושופע ויורד סופה: גבו' מושב ושכיר בתרומה. דכתיב תושב כהן ושכיר לה יחכל קדש: היש היש מורע ההרן והוא לרוע או זב לרבות ערל. כטמא אצל אכילת תרומה דבהאי קרא תרומה כתיב דכתיב (ויקרא כב) ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים והיינו תרומה דסגי ליה בהערב שמש: שכן חייבין עליו. קרבן חטאת אם אכלו פגול או נותר או בטומאת הגוף דכולהו בכרת דהא קדשים הוא: קנוי קנין עולם. עבד עברי הנרלע ובא הכתוב ללמדך שאין גופו קנוי לכהן זה שיאכילהו בתרומה ככנעני: קנין שנים. סתם עבד שיולה בשש שנים: הילו כו. דלא נאמר אלא תושב: הייתי אומר מושב זה קנוי קנין שנים. משום הכי אסור בתרומה בא שכיר יתירא ולימד על כרחך דהאי קרא לנרלע אתא וכיון דתרי כתיבי מסתברא דתושב זה המיושב אללו לזמן מרובה ושכיר זה העומד לנאת: אלא דפסח מופני האי שכיר ותושב. דפסח דכתיב לא יאכלו בו: מאי נינהו אי נימא תושב ושכיר ממש. קנוי קנין שנים או נרלע:

אפנויי מופנה הי מופנה אי דתרומה מצרך צריכי דתניא ^{®י}תושב זה קנוי קנין עולם שכיר זה קנוי קנין שנים ויאמר תושב ואל יאמר שכיר ואני אומר קנוי קנין עולם אינו אוכל קנוְי קנין שנים לא כל שכן אילו כן הְיתי אומר תושב זה קנוי קנין שנים אבל קנוי קנין עולם אוכל בא שכיר ולימר על תושב שאף על פי שקנוי קנין עולם אין אוכל אלא דפסח מופני האי תושב ושכיר דכתב רחמנא בפסח מאי ניהו אי נימא תושב ושכיר

ב א מיי׳ פ״ו מהל׳ תרומות הל׳ יב יג היינו שם רע דאי דיימא מיניה נמי שם רע בעלמא א"כ מאי מייתי רבא ממתני׳ דהתם בא עליה ודאי משום הכי בתר דידיה שדינן ליה:

הדרן עלך אלמנה

הערל. פי׳ בקונט׳ שמתו אחיו

דלא דמי לערלה שלא בזמנה דמיבעיא

מחמת מילה וכן נראה

לן בגמ' (לקמן דף עא.) אי הויא ערלה דהתם כיוצא בו לא הוי בר מילה בשום מקום אבל אחר ח' אע"ג דאי אפשר לו למול מפני הסכנה הוי ערל תורה אור השלם כיון שהגיע הזמן תדע דלא פשיט ליה בגמ' מטומטום שאין אוכל בתרומה אערלה שלא בזמנה אע"ג דאין חייב לקרוע ולמול י כדמוכח בגמרא (שם:) דקאמר זכריו דאיתנהו בשעת אכילה וליתנהו בשעת עשיה משכחת לה בטומטום שנקרע ביני ביני ונמלא זכר דלא קרינן ביה בשעת עשיה המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו דלא מיחייב לקרוע ולמול ובפ"ק דחגיגה (דף ד.) נמי אמר זכורך להוליא טומטום ואנדרוגינום שפטור מן הראיה ומוקי לה כשביליו מבחוץ ובירושלמי מייתי ראיה ממתני אאחותו חמה דממתינין לו למול לי יום דאסור בתרומה משמע דמתניתיו איירי בערל שמתו אחיו מחמת מילה ובהדיא מחלק בירושלמי בין ערלות שלא בומנה ובין שהגיע זמנו למול אלא שסכנה היא לו אלא שבזה חולה על

הש"ם שלנו דהתם פשיטא ליה דערלות

שלא בזמנה לא הויא ערלות ואכיל

בתרומה ובש"ם שלנו בעיה היה בגמ׳

(דף עא.) ולא איפשיטא: בה תושב

ושכיר האמור בפסח. וא״ת נאוכל

תרומה בטומאת עלמה נילף בהאי

ג"ש דלילקי ולקמן (דף עג:) אמריגן דלית בה אלא עשה בשעריך תאכלנו

לזה ולא לאחר ואר"י דהך ג"ש לא

ניתנה אלא לענין פסול האדם האוכל

כגון ערל ואוכן וכיולא בו אבל לענין

פסול גופה כגון טומאת עלמה לא

אבל קשה דאכתי נילף מבכורים

שילחה עליה בטומאת עלמה דכי היכי

דילפינן (שם) בכורים מתרומה משום

דתרומה הרינהו רחמנא ה"ג ניליף

תרומה מבכורים דהא בהעור והרוטב

(חולין קכ:) גמרינן תרומה מבכורים

לענין דמשקין היולחין מהן כמותן:

איש איש לרבות הערל. מהכא

אמרינן בכל דוכתי (חגיגה דף ד:) דר"ע

מרבה ערל כי טמא ומ״מ אילטריך

למכתב ערל בפסח דאי לאו דכתיב

בהדיא משום מקום שהוא כטמא לא

הוה מרבינן ליה מאיש איש אע"ג

דמילת זכריו ועבדיו מעכבתו בפסח:

מה לפסח שכן חייבין עליו משום

פגול נותר וממא. יש ספרים דל"ג

טמא דבתרומה נמי איכא איסור

טומאה ואית דגרם ליה משום דבפסח

איכא כרת לאוכל בטומאת הגוף

משא"כ בתרומה ובקונטרס נמי פי"

דחייבים עליו חטאת קאמר והוא הדין

דהוי מלי למיפרך מכל פנ"ק עכ"ס: אלמא

תוספות ישנים

לא כבני כ"ג פי" [לא] ירבו כמותו עוד. י"מ לא בו: זרע פסול לאו דוקא אלא קאי אזרע זרעה דא"ל מנח קסי מונע ונעים דמיית דדוקא קאמר דהא כיון דזרעה פסיל על כרחין פסולה היא וא"כ מיפוק לי דלא אכלה משום דנפסלה אלא רצה לומר זרע זרעה פסול אבל היא כשרה א"נ נוכל לומר דרולה לומר זרעה ממש ומיירי בבא עליה מזרי ואדומי

פסול הוח: הדרן עלך אלמנה פרק הערל. הערל וכל הטמחים לא יאכלו בתרומה פ"ה בכ"מ ערל שמחו אחיו מחמת מילה. ול"נ דא"כ אינה מצוה למולו פיי למול א"ע לפי שהוא אנום וקשה דבגמ' בעי ערל קטן מהו לסוכו שמן של קסן מהא נסוכו שמן שנ תרומה ערלות שלא בזמנה מעכבה או לא מעכבה ואמאי לא פשיט ממתני׳ דכיון דמיירי שמחו אחיו מחמת מילה א"כ נאנס הוא וכיון שנאנס ערלות שלא ר"ל משומד לערלות [וא"ת האיך קרי ליה בגמ' לבו לשמים וי"ל כיון שאנו נמנע למול עבור להכעים ואינו מניח למול רק מפני דאגת לשמים]: פצוע דכא נשיהם לא יאכלו. תימה אמאי פוסלה בביאתו הא לאו זר מעיקרא הוא וא"ל משום מפיקות המור (לקמן עה:) דהוקש לממור (לקמן עה:) דאין ההיקש רק להורות מהיכן הוא פלוע דכא וי"ל כיון דנשתנה גופו חשיב

אבל דיימא מניה אע"ג דדיימא מעלמא בתריה דִידיה שדינן ליה אמר רבא מנא אמינא לה דקתני ילדה תאכל היכי דמי אילימא דריימא מניה ולא דיימא מעלמא צריכא למימר דתיכול אלא לאו דדיימא נמי מעלמא ומה התם דלהאי איסורא ולהאי איסורא בתריה דידיה שדִינן ליה הכא דלהאי איסורא ולהאי היתירא לא כל שכן א"ל אביי לעולם אימא לך כל היכא דדיימא מעלמא אע"ג דדיימא מניה אמר רב הולד ממזר ומתני' בדלא דיימא כלל: העבד פוסל משום ביאה כו': מ"ם אמר קרא יהאשה וילדיה תהיה וגו': ממזר פוסל ומאכיל: ת"ר אלא זרע כשר זרע פסול מנין ת"ל וזרע אין לה יעיין עלה והא אפיקתיה לזרע זרעה זרע זרעה לא איצטריך קרא מבני בנים הרי הן כבנים כי איצטריך קרא לזרע פסול א"ל ר"ל לרבי יוחנן כמאן כר"ע דאמר יש ממזר מחייבי לאוין אפילו תימא רבגן בעובד כוכבים ועבד מודוֹ סדכי אתא רב דימי א"ר יצחק בר אבדימי משום רבינו עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר: כ"ג פעמים שפוסל: ת"ר הריני כפרת בן בתי כוזא שמאכילני בתרומה ואיני כפרת בן בתי כדא שפוסלני מן התרומה:

הדרן עלך אלמנה

הערל יוכל הממאים לא יאכלו בתרומה נשיהן ועבדיהן יאכלו בתרומה יפצוע דכא וכרות שפכה הן ועבדיהן יאכלו ונשיהן לא יאכלו ואם לא ידעה משנעשה פצוע דכא וכרות שפכה הרי אלו יאכלו יואי זהו פצוע דכא כל שנפצעו הביצים שלו ואפילו אחת מהן וכרות שפכה כל שנכרת הגיד ואם נשתייר מעטרה אפי' כחוט השערה כשר: גבו' תניא א"ר יאלעזר ימנין לערל שאין אוכל בתרומה נאמר יתושב ושכיר בפסח ונאמר יתושב ושכיר בתרומה מה תושב ושכיר האמור בפסח ערל אסור בו אף תושב ושכיר האמור בתרומה ערל אסור בו ∞רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר זאיש איש לרבות הערל אמר מר ר"א אומר נאמר תושב ושכיר בפסח ונאמר תושב ושכיר בתרומה מה תושב ושכיר האמור בפסח ערל אסור בו אף תושב ושכיר האמור בתרומה ערל אסור בו מופנה דאי לאו מופנה איכא למיפרך מה לפסח שכן חייבין עליו משום פיגול ונותר וממא לאיי

ממש משום דהוה ליה תושב ושכיר איפטר ליה מפסח והא קיימא לן גבי תרומה ידלא אכיל